

Samrådsunderlag för avgränsningsområdet
gällande åtgärder inom Natura 2000-område

ÖVERFÖRINGSLEDNING LUDVIGSBORG-HÖRBY

2023-05-25

Uppdrag 324310, Överföringsledningar Ludvigsborg-Hörby (Ramavtal)
Titel på rapport: Samrådsunderlag för avgränsningssamråd gällande åtgärder inom Natura 2000-område. Överföringsledning Ludvigsborg-Hörby
Status: Rapport
Datum: 2023-05-25

Medverkande
Beställare: Mittskåne Vatten Höör/Hörby kommun org. nr. 212000-1116
Kontaktperson: Krister Möller, Projektledare

Konsult: Tyréns Sverige AB
Handläggare: Therese Balchman och Johanna Borlid
Uppdragsansvarig: Sebastian Swenson
Kvalitetsgranskare: Emma Sundberg

Uppdragsansvarig: Sebastian Swenson

Datum: 2023-05-12

Handlingen granskad av: Emma Sundberg

Datum: 2023-05-11

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER.....	4
2	BAKGRUND	5
3	FÖRUTSÄTTNINGAR NATURA 2000-OMRÅDEN	6
4	PLANERAD ANLÄGGNING.....	14
5	FÖRVÄNTADE EFFEKTER UNDER ANLÄGGNINGSSKEDET	22
6	FÖRVÄNTADE EFFEKTER I DRIFTSKEDET	28
7	SAMLAD BEDÖMNING.....	29
8	REFERENSER.....	30

BILAGA 1 – KARTBILAGA ÖVERFÖRINGSLEDNINGAR I A3

1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

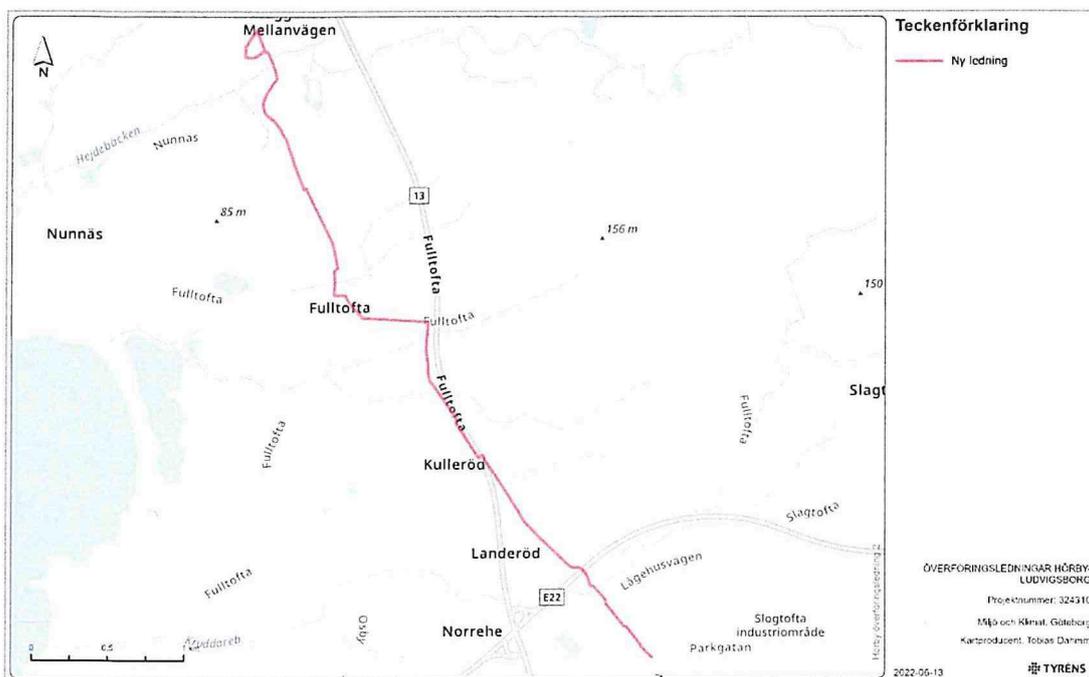
Huvudman	Hörby kommun (Mittskåne Vatten Höör/Hörby kommun 212000-1116) Mittskåne Vatten (organisation) Box 53 243 21 Höör
Kommun och län:	Hörby kommun, Skåne län
Kontaktperson:	Krister Möller, Projektledare
Telefon:	0413 - 286 21
E-post:	krister.moller@mittskanevatten.se
Projektets miljökonsult:	Tyréns Sverige AB
Kontaktperson:	Sebastian Swenson
Telefon:	010-451 90 64
E-post:	sebastian.swenson@tyrens.se

2 BAKGRUND

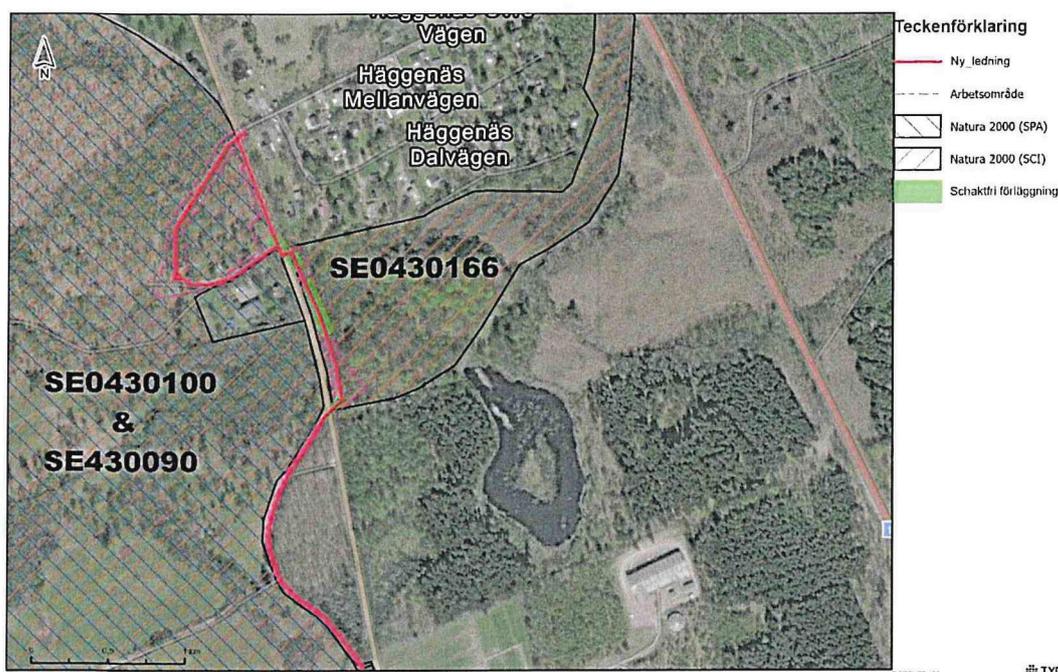
Mittskåne Vatten avser att ersätta befintliga vatten- och spillvattenledningar med nya ledningar mellan tätorterna Ludvigsborg och Hörby, inom Hörby kommun, se Figur 1. De befintliga ledningarna kommer inte rivas ut utan kommer ligga kvar i marken även efter att de nya ledningarna installerats. Det beror på att de befintliga ledningarna behöver vara i drift under hela entreprenaden eftersom de försörjer Ludvigsborg med vatten och avlopp. De nya ledningarna kommer ha större dimensioner än de befintliga ledningarna, och när de nya ledningarna är redo att kopplas in kopplas vattnet och spillvattnet om. De befintliga ledningarna tas därefter ur drift.

Dokumentet utgör samrådsunderlag för avgränsningssamråd enligt 6 kap 24§ eller 7 kap 28§a inför ansökan om tillstånd för åtgärd inom Natura 2000-område avseende förläggning av vatten- och spillvattenledningarna.

Längs sträckan förekommer också biotopskyddade objekt, fornlämningar, strandskydd och naturreservat. Separata dispenser för intrång i de skyddade områdena samt ansökan om tillstånd för intrång i fornlämning har tagits fram för dessa inklusive en anmälan om vattenverksamhet för de arbeten som utförs i vatten.

Figur 1. Översiktsskarta över ledningarnas lokalisering mellan Ludvigsborg i norr och Hörby i söder. Planerade ledningar syns i rött.

Figur 3. Ledningsdragningen med tillhörande arbetsområde inom de olika Natura 2000-områdena.

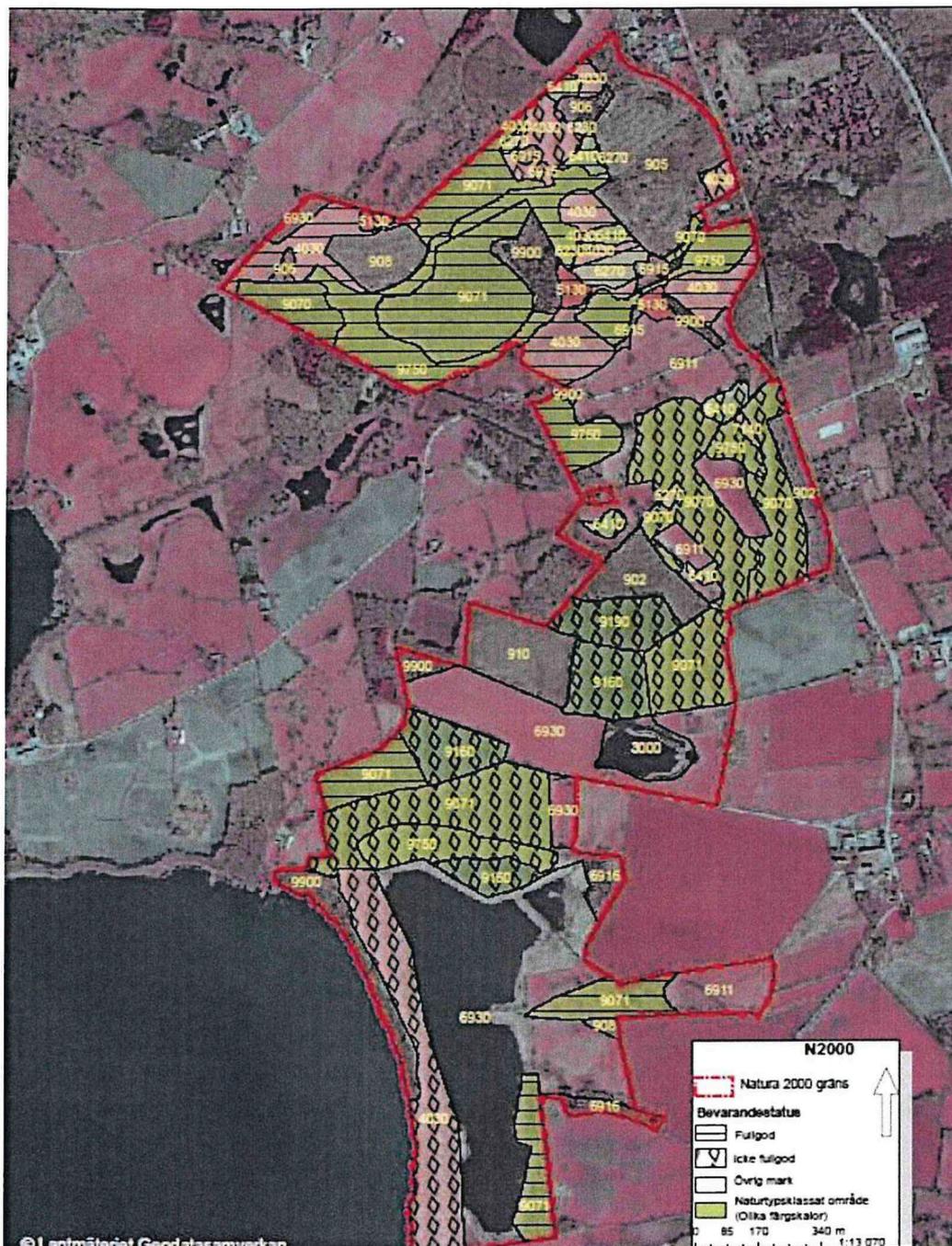
Natura 2000-området Fulltofta är ett så kallat SCI-område, och är utpekad enligt art- och habitatdirektivet. Landskapet kring Fulltofta innehåller mycket betesmarker, alskogar och andra lövskogar. Karaktäristiskt för området är de många ekhagarna med varierande slutenhet. De utgör tillsammans ett av de värdefullaste eklandskapen i Skåne. Många grova äldre ekar finns, både som solitärer och som ekskogar, och grova spärrgreniga träd vittnar om att området i forna tider betats eller varit slättermark till stora delar. Det är först under senare århundraden som mycket har överförts till åkermark eller produktionsskog. De gamla ekarna hyser många vedlevande skalbaggar, bl.a. läderbagge. De skiftande naturtyperna och den omväxlande vegetationen skapar förutsättningar för ett rikt djurliv t.ex. älg, rådjur, räv, och hare. Fågellivet är rikt i hela området.

Syftet med Natura 2000-området Fulltofta är att bevara de värdefulla livsmiljöerna inom betesmarkerna och skogen. I betesmarkerna finns ris och gräshedar (4030), enbuskmarker (5130), staggräsmarker (6230), silikatgräsmarker (6270) fuktängar (6410), fattiga kärr (7140) samt trädklädda betesmarker med ek (9071). Skogen består av näringsrik och näringsfattig ekskog (9160 och 9190) samt svåmlövskog (91E0), se Figur 4. Den mycket sällsynta arten läderbagge ska ha en positiv populationstrend. De gamla, grova träden samt den döda veden och de värdefulla naturbetesmarkerna utgör de prioriterade bevarandevärdena. Detta innebär att betesmarkerna med 4030, 5130, 6230, 6270 och 9070 samt ekskogarna 9160 och 9190 prioriteras liksom läderbaggen.

I de norra delarna av Natura 2000-området Fulltofta finns mycket öppen hedmark. Där ledningarna överlappar området i längst i norr leder de över naturtypen Lövblandad barrskog (905) och angränsar till naturtypen Ris- och gräshedar (4030), se de två områdena längst ur i nordost i Figur 4. I bevarandeplanen har statusen på området för ris- och gräshedarna bedömts som Icke fullgod, vilket beror på viss gödselpåverkan. I bevarandeplanen anges mål som ska uppnås för just ris- och gräshedar. Dessa anger bland annat att krontäckningsgraden får vara högst 10%. Det är inte känt hur stor

krontäckningsgrad som finns i området idag. En NVI ska genomföras i området inom arbetet med MKB, där nuvarande krontäckningsgrad bör kunna bedömas. De foton som tagits vid platsen för den planerade ledningsdragningen visar att naturområdet som berörs domineras av lövskog med björk samt en hel del sly, se foton från det aktuella skogspartiet vid pumpstationen i Figur 5 och Figur 6.

Längre söderut, i höjd med de nordligaste åkrarna på östra sidan om Fulltoftavägen, löper ledningarna i väggen och angränsar Natura 2000-området vid naturtyperna Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140) med bevarandestatus Icke fullgod, samt Granskog (902).

Figur 4. Naturtyper och bevarandestatus inom Natura 2000-området Fulltofta.

Figur 5. Björkar och sly i skogspartiet vid pumpstationen.

Figur 6. Till vänster i bild syns platsen där ledningarna går in i Natura 2000-områdena Fulltofta och Fulltofta-Ringsjön. De större ekarna som syns i bilden påverkas inte eftersom ledningarna går in vid vägen som svänger av åt vänster i bild, hitom träden.

3.2 FULLTOFTA-RINGSJÖN (SPA)

Natura 2000-området Fulltofta-Ringsjön (SE0430090) är ett SPA-område som är skyddat enligt Fågeldirektivet, se utbredning i Figur 2 ovan. Avgränsningen av SPA-området sammanfaller till stora delar med SCI-området Fulltofta, som beskrivits i avsnitt 3.1 ovan.

Natura 2000-området Fulltofta-Ringsjön är ett viktigt område både för häckande fåglar, och som rast- och övervintringsplats. Runt sjöarna finns ornitologiskt värdefulla och intressanta strandängar och skogspartier med förekomst av grova träd. De fåglar som häckar i Natura 2000-området är bl.a. skäggdopping, skratmås, smådopping, gråhakedopping, storskarv, häger, spillkråka, röd glada, nattskärva, brun kärnhök, kärnsångare och rörsångare. Troligen häckar också havsörn, mindre hackspett och

kungsfiskare i området. Fiskgjuse häckar inte inom Natura 2000-området, men födosöker i Ringsjön.

Under våren rastar bland annat sångsvan, mindre sångsvan, grågås, bläsgås, sädgås, skedand, stjärtand, snatterand, grönbena, vigg, brunand, knipa, salskrake, storskrake och sothöna i området. I maj sträcker vitkindad gås, dvärgmåsar och prutgås över sjön. Under hösten rastar mindre sångsvan, en del vadare samt stora antal av ruggande grågäss samt många arter av änder. I början av oktober förekommer dvärgmåsar regelbundet. Under vintern nyttjar havsörnar, kungsörn, pilgrimsfalk och varfågel området för födosök.

Fulltofta-Ringsjöns övergripande bevarandesyfte är att upprätthålla de fågelarter som konstaterats i området i gynnsam bevarandestatus. Detta görs genom satta bevarandemål, som sammanfattningsvis innebär att livsmiljöer, populationer och individer ska bibehållas eller öka inom området. Det får endast ske en låg störning under häckningsperioden april-augusti och det ska råda balans med avseende på fiskarter eller näringstillförsel i vattendrag.

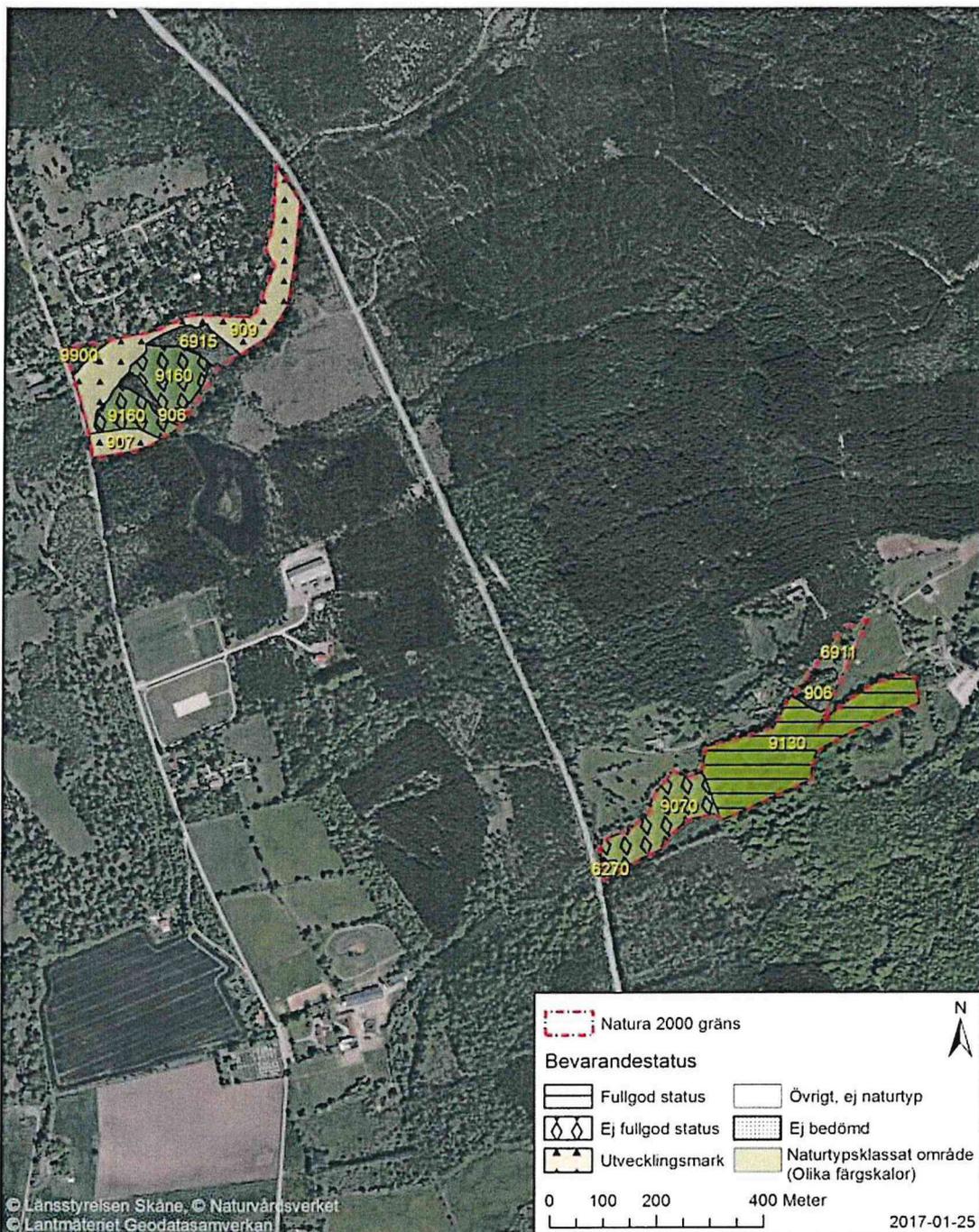
3.3 ÖSTRA FULLTOFTA (SCI)

Strax efter att ledningarna lämnat Natura 2000-områdena Fulltofta (SCI) och Fulltofta-Ringsjön (SPA) och korsat Fulltoftavägen i östlig riktning leder de in i Natura 2000-området Östra Fulltofta (SE0430166), se Figur 7. Östra Fulltofta är ett SCI-område som är utpekad enligt art- och habitatdirektivet. Östra Fulltofta utgörs av fyra delområden, varav endast det norra och några meter av det södra delområdet berörs av ledningsdragningen.

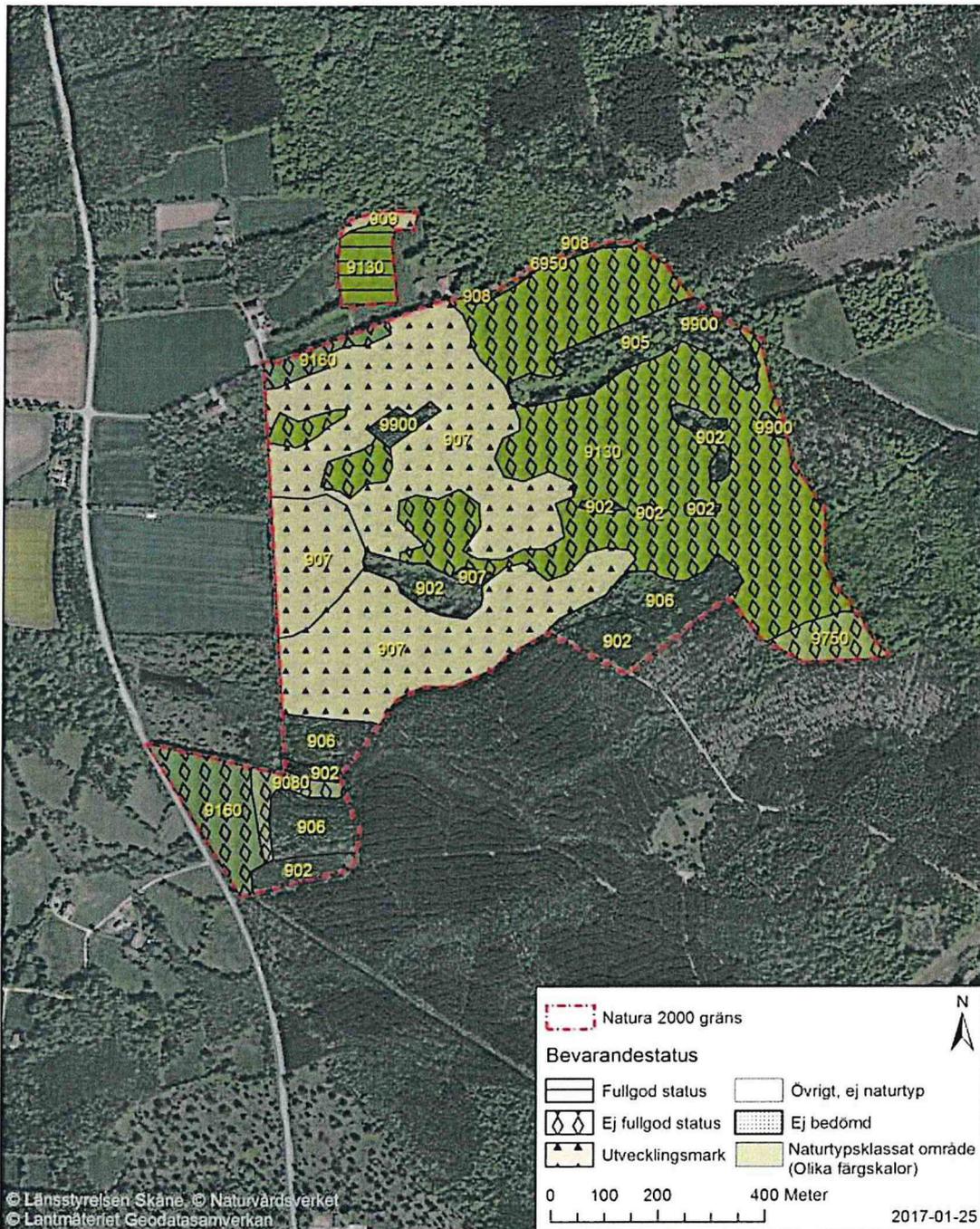
Områdets värden är främst knutna till skogsmark, varav en stor andel utgörs av ädellövskog. Fulltofta är belägen på gränsen mellan risbygd och skogsbygd och har därför präglats av ett från äldre tider härstammande omväxlande och mosaikartat odlingslandskap. Landskapet liknade risbygden i att det ofta saknades skog på utmark. Skog fanns dock kvar på inägomarken, så kallad vångskog. Östra Fulltoftaområdet är ett område med en örtrik gammal bokskog av utmarkskaraktär med inslag av andra lövträd. Området har rik lav-, moss- och svampflora och högstubbar och lågor förekommer. Flera bokar är grova och spärrgreniga.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Östra Fulltoftaområdet är att bevara de skogliga värdena med rik lav-, moss-, och svampflora samt ett rikt insektsliv. Naturtyperna Silikatgräsmarker (6270), Trädklädd betesmark (9070), Lövsumpskog (9080), Näringsrik bokskog (9130), Näringsrik ekskog (9160) och Svämlövskog (91E0/9750) ska uppnå och bevaras i fullgod bevarandestatus. Naturtyperna Silikatgräsmarker (6270), Lövsumpskog (9080), Näringsrik bokskog (9130) och Svämlövskog (91E0/9750) är prioriterade över de andra naturtyperna i området. Alla dessa prioriterade naturtyper förutom Näringsrik bokskog (9130) är också inom EU prioriterade naturtyper.

Där ledningarna överlappar det norra delområdet leder den över naturtyperna Ickenatura-skog (9900) och ädellövskog (907) som i bevarandeplanen klassas som Utvecklingsmark, se Figur 7. Där ledningarna överlappar det södra delområdet leder den över naturtypen Näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160) med bevarandestatus Icke fullgod, se Figur 8.

Figur 7. Naturtyper inom det norra delområdet av Natura 2000-området Östra Fulltofta. Det delområde som syns till öster i kartan omfattas inte av utredningen då ledningsdragningen inte berör den.

Figur 8. Naturtyper inom det södra delområdet av Natura 2000-området Östra Fulltofta. I höjd med Natura 2000-området dras ledningarna i väggen på den västra sidan av vägen, och löper på den västra sidan längs större delen av naturtyp 9160. Ledningarna återvänder sedan till den östra sidan i slutet av områdets utbredning och överlappar därför området i några meter i dess sydligaste del.

4 PLANERAD ANLÄGGNING

4.1 ÖVERFÖRINGSLEDNINGARNAS DRAGNING

Följande avsnitt läses med fördel tillsammans med bilaga 1 där samtliga delsträckor och aktuella värdeobjekt finns återgivna.

4.1.1 DELSTRÄCKA 1

Följande delsträcka finns återgiven på kartblad 1 av 5 i bilaga 1.

De planerade vatten- och spillvattenledningarna ansluts först till den befintliga anslutningspunkten inne i Ludvigsborg, vilken är belägen längst norrut i bilaga 1 på den östra sidan av väg 1341, "Fulltoftavägen". Från anslutningspunkten dras ledningarna över vägen och genom ett mindre skogsparti fram till en ny pumpstation. Den nya pumpstationen kommer att anläggas inom en platt gräs- och grusyta belägen i nära anslutning till den befintliga pumpstationen. I Figur 9 och Figur 10 nedan syns bilder på tilltänkt placering av pumpstationen. Bilderna visar dock enbart en av två sektioner då den andra sektionen kommer att placeras i direkt anslutning vänster eller höger om den yta som syns i bild.

Figur 9. Gräs- och grusyta där ny pumpstation planeras. Bilden är tagen i västlig riktning med befintlig pumpstation strax norr (höger i bild) om fotopunkten.

Figur 10. Gräsyta där ny pumpstation planeras. Bilden är tagen i nordvästlig riktning.

Från den nya pumpstationen förläggs ledningarna längs befintlig infartsväg ut till Fulltoftavägen där ledningarna korsar vägen genom schaktfri metod. Därefter förläggs ledningarna parallellt med befintliga ledningar, öster om Fulltoftavägen. På denna etapp korsas vattendraget Hejdebacken genom schaktfri metod (rörtryckning). Cirka 85 meter söder om Hejdebacken dras ledningarna över vägen till den västra sidan om Fulltoftavägen för att ledas in på en mindre grusväg mot Nunnäs. Vägen korsas genom schaktfri metod. I nära anslutning till Fulltoftavägen placeras ledningarna längs med östra delen av grusvägen. Ledningarna ansluter snart till Fulltoftavägen igen och följer därefter vägens västra sida.

Sträckningen längs grusvägen har valts för att undvika en svårpasserad sumpmark belägen på vägens östra sida. Placeringen av ledningarna längs grusvägens östra sida har valts för att minimera risken för skada på större träd. I övrigt placeras ledningarna, så långt som möjligt, i mitten av grusvägen av samma skäl.

4.1.2 DELSTRÄCKA 2

Följande delsträcka finns återgiven på kartblad 2 av 5 i bilaga 1.

Direkt norr om fastigheten Fulltofta 30:5 korsar ledningarna Fulltoftavägen i väst-östlig riktning genom schaktfri metod. Väl tillbaka på västra sidan om vägen fortsätter ledningsdragningen söderut och förläggs genom schakt. Träd och sly behöver sannolikt röjas längs sträckan. Strax söder om fastigheten Fulltofta 30:7 förläggs ledningarna åter igen schaktfritt diagonalt över vägen i sydöstlig riktning.

På östra sidan av Fulltoftavägen läggs ledningarna parallellt med befintliga ledningar inom hag- och betesmark tillhörande fastigheten Fulltofta 13:6. Inom fastigheten korsar ledningsdragningen en fornlämning och fem stenmurar (S1-S5). En lucka om cirka sex till sju meter öppnas i stenmurarna, vilket innebär att dessa sex till sju meter av stenmurarna demonteras i anläggningsskedet för att sedan återställas. Samtliga stenmurar (S1-S5) bedöms omfattas av det generella biotopskyddet.

Strax söder om stenmur S4 viker ledningarna västerut och korsar den norra delen av fastigheten Fulltofta 33:21, för att därefter passera ett åkerdike (D1).

Att anlägga ledningarna på delsträckans norra del med schaktfri metod har valts i syfte att så långt som möjligt undvika påverkan på några större träd belägna längs Fulltoftavägens västra sida, se Figur 11.

På motsatt sida av vägen (östra sidan) finns en större stenmur (angiven S0 i bilaga 1), vilken bedöms omfattas av generellt biotopskydd till följd av att den angränsar till hagmark. Att förlägga ledningarna på den västra sidan, norr om de större träden för att sedan korsa vägen diagonalt och komma ut i hagmarken söder om stenmuren har bedömts vara det bästa alternativet som innebär minst påverkan på träden och stenmuren. Förslaget är att trycka ledningarna tillräckligt djupt (uppskattningsvis 1,5 meter) under marken för att minska skada på träd eller rotsystem. Om det ändå föreligger risk för skada på träd eller rotsystem, t.ex. på grund av att träd står på eller nära ledningsdragningen, kommer att identifieras i kommande arbete med MKB.

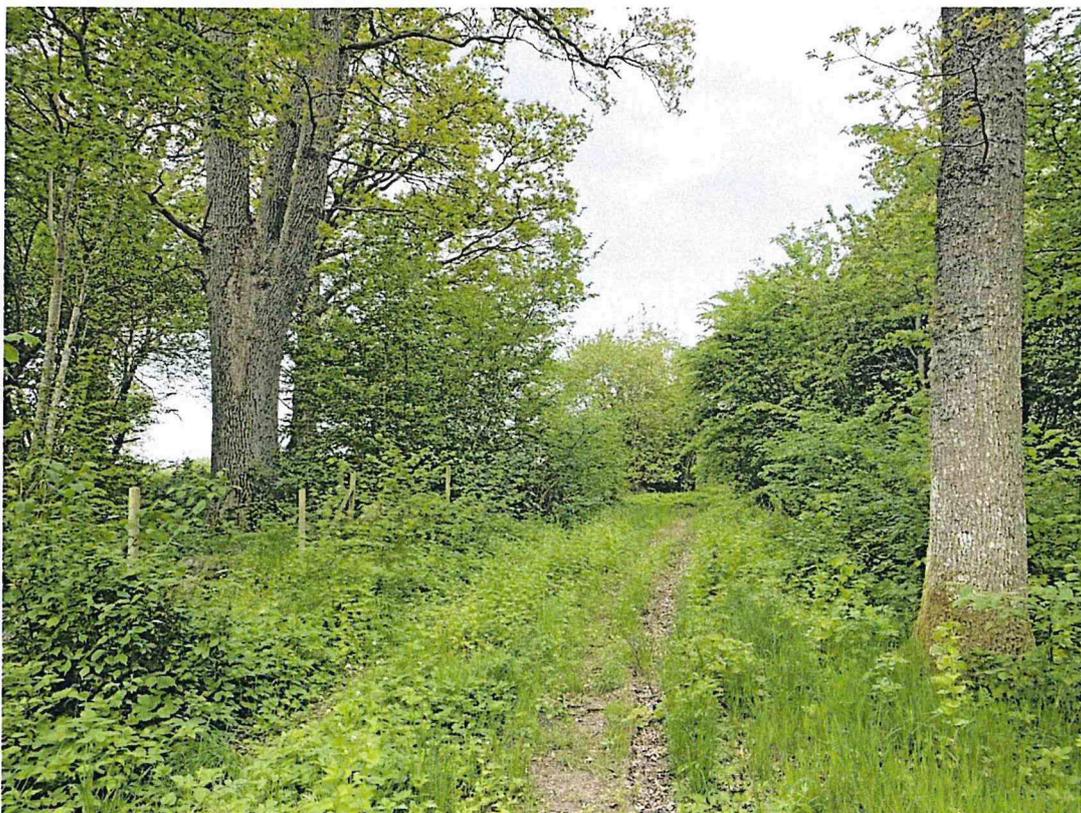
Figur 11. Fotografi taget i höjd med fastigheten Fulltofta 30:4. Större träd till höger i bild och stenmur (S0) till vänster i bild. Vy mot söder.

4.1.3 DELSTRÄCKA 3

Följande delsträcka finns återgiven på kartblad 3 av 5 i bilaga 1.

Efter passage av åkerdiket (D1) följer ledningsdragningen Fulltoftavägens östra sida fram till Fulltofta. I gränsen mellan betesmark och trädgårdsmark på fastigheten Fulltofta 33:21 viker ledningarna av österut. Två stenmurar (S6 och S7) och ett åkerdike (D3) passerar innan ledningarna når väg 1339. En lucka om cirka sex till sju meter öppnas i stenmurarna, vilket innebär att dessa sex till sju meter av stenmurarna demonteras i anläggningsskedet för att sedan återställas. Väg 1339 kantas av en allé och en stenmur. Allén syns inte i kartan men är lika lång som stenmuren, se markering för stenmuren (S8) i kartbilaga 3 bilaga 1. Stenmuren och allén undviks genom att ledningarna följer den befintliga ledningsdragningen och förläggs ut på åkern. Passage görs genom en tillräckligt stor lucka mellan två av träden. Passagen under väg 1339 och ut på åkern förläggs med schaktfri metod.

Efter cirka 450 meter i östlig riktning svänger ledningarna söderut. Ledningarna passerar ett åkerdike (D2) och en stenmur (S9). En lucka om cirka sex till sju meter öppnas i stenmuren, vilket innebär att dessa sex till sju meter av stenmuren demonteras i anläggningsskedet för att sedan återställas. De två sydligaste stenmurarna (S10 och S11) påverkas inte till följd av att ledningarna förläggs i befintlig öppning (traktorväg), se Figur 12. Traktorvägen, som markerar en gammal järnvägsbank/banvall, löper i sydöstlig riktning över två fornlämningar och kantas av flertalet skyddsvärda träd. För att minimera påverkan på dessa träd kommer ledningarna att förläggas i traktorvägens bana, så nära mitten det går beaktat läget för befintliga ledningar.

Figur 12. Grövre träd längs traktorväg, som markerar läget för en äldre järnvägsbank/banvall. Bilden är tagen i nordvästlig riktning.

4.1.4 DELSTRÄCKA 4

Följande delsträcka finns återgiven på kartblad 4 av 5 i bilaga 1.

Ledningarna följer järnvägsbanken/banvallen för att därefter vika av västerut över betesmarkerna på fastigheten Kulleröd 4:1. Betesmarkerna omgärdas av stenmurar och inom fastigheten passerar fem biotopskyddade stenmurar (S12-S16). En lucka om cirka sex till sju meter öppnas i stenmurarna, vilket innebär att dessa sex till sju meter av dessa demonteras i anläggningsskedet för att sedan återställas. I höjd med Kulleröd korsas väg 13 (schaktfri metod) och ledningarna förläggs därefter parallellt med befintliga ledningar, inom skogsmark, öster om väg 13. Ledningsdragningen sker i sydostlig riktning och ledningarna passerar ett icke namngivet vattendrag samt tre fornlämningar inom fastigheten Fulltofta 31:16. Ansökan om tillstånd till ingrepp i fornlämning har lämnats in till länsstyrelsen.

4.1.5 DELSTRÄCKA 5

Följande delsträcka finns återgiven på kartblad 5 av 5 i bilaga 1.

Placeringen av ledningsdragningen förbi europaväg E22 har ännu inte beslutats, då diskussioner pågår med Trafikverket. I befintligt underlag avviker ledningarna från den befintliga dragningen och en ny dragning passerar E22 öster om befintliga ledningar. Efter ytterligare diskussion med Trafikverket kan det istället bli aktuellt att följa befintlig ledningsdragning och anlägga nya ledningar med schaktfri metod. Detta bedöms som positivt då påverkan på vegetationen blir mindre.

Även söder om E22 avviker den förordade ledningsdragningen något från läget för befintliga ledningar. Den nya sträckningen har valts för att underlätta korsning av Krupparebäcken. I anslutning till Krupparebäcken finns även en stenmur (S17). Passage av bäcken och stenmuren genomförs genom schaktfri förläggning. Strax söder om dessa löper ledningarna längs en gång- och cykelväg (GC-väg), vilken kantas av två stenmurar (S18-S19) och en allé (A1). Såväl stenmurarna som allén innefattas av arbetsområdet, men stenmurarna bedöms inte behöva demonteras. Valet att lägga ledningarna i befintlig GC-väg motiveras av att ledningarna på detta sätt är förlagd i läget för befintliga ledningar i form av vatten/avlopp/el. Underhåll av de befintliga ledningarna kommer att kräva framtida schakt längs denna sträcka oavsett varvid en samförläggning bedöms vara det alternativ som sammantaget genererar minsta påverkan och behov av markanspråk.

Därefter fortsätter ledningarna i sydostlig riktning ned till anslutningspunkten vid badhuset i Hörby, där ledningarna ansluts till befintligt ledningsnät. Avvikelsen från befintlig ledningsdragning i denna sträcka har gjort med hänsyn tagen till befintlig vegetation.

4.2 ALTERNATIVA UTFORMNINGAR

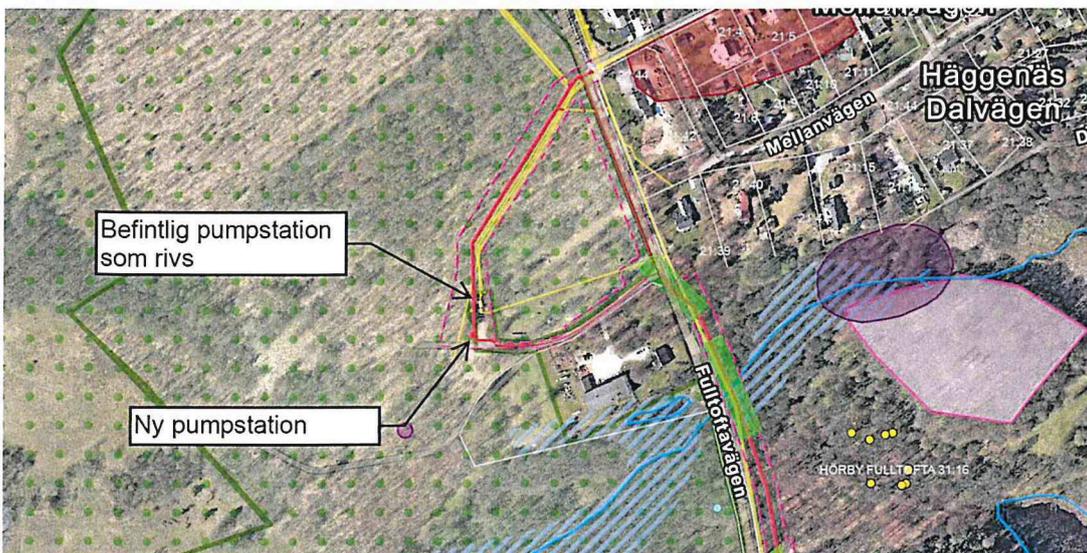
Under projekteringsfasen har alternativa utformningar av ledningssträckan utvärderats för att hitta den mest lämpliga dragningen givet förekomsten av närliggande värdefulla områden, bland annat naturreservatet och Natura 2000-områdena.

Som alternativ till vald dragning har ett försök gjorts till att hitta ett annat alternativ längre västerut, men Natura 2000-områdena sträcker sig så pass långt västerut och det finns så pass mycket naturvärden västerut att alternativet tidigt avfärdades. För att till fullo kunna undvika Natura 2000-områdena är ett alternativ att gå österut från påkopplingspunkten i Ludvigsborg, något som dock bedömts vara svårare och mindre lämpligt än valt alternativ. Att gå österut skulle innebära att ledningarna dras genom

ett bostadsområde i Ludvigsborg för att sedan behöva runda Natura 2000-området Östra Fulltofta. Det skulle innebära cirka 1,5 kilometer längre ledningsdragning längs en sträcka där spillvattnet inte skulle ha något självfall utan skulle behöva pumpas vidare. Ledningarna skulle dessutom behöva dras närmre än tio meter från riksväg 13 vilket bedöms innebära större risker och en större påverkan ur bland annat trafik- och arbetsmiljöperspektiv än att gå längs den betydligt mindre vägen Fulltoftavägen som planerat.

Att ledningarna dras genom skogsbrynet inom Natura 2000-klassat område från påkopplingspunkten till pumpstationen beror på att det krävs självfall fram till pumpstationen. Självfallsledningarna har placerats för att gå kortaste möjliga sträcka till och från pumpstationen. Annan sträckning är ej möjlig då man i sådana fall tappar möjligheten för självfall. Från pumpstationen pumpas vattnet vidare hela vägen ned till Hörby.

Den befintliga pumpstationen står på en större gräsyta med en närliggande grusyta. Den planerade nya pumpstationen kommer anläggas på samma gräs- och grusyta. Tillfartsvägen, den befintliga pumpstationen och delar av den kringliggande gräs- och grusytan ligger inom Natura 2000-områdena Fulltofta (SCI) och Fulltofta-Ringsjön (SPA) men är undantaget områdesbestämmelser för naturreservatet Fulltofta gård, se Figur 13 nedan. Inga markanspråk utanför gräs- eller grusytan kommer göras.

Figur 13. Utbredningen av naturreservatet Fulltofta Gård. I kartan syns att tillfartsvägen, den befintliga pumpstationen och större delen av den kringliggande gräs- och grusytan är undantagna områdesskyddet för naturreservatet.

Ett alternativ till att anlägga en ny pumpstation på gräsytan bredvid den befintliga skulle vara att bygga om den befintliga pumpstationen, eller riva den för att sedan bygga en ny pumpstation på samma plats som den befintliga tidigare stod. Att göra detta skulle dock innebära att en tillfällig ("mobil") pumpstation behöver ställas upp för att ledningarna fortsatt ska kunna vara i drift. Den mobila pumpstationen ställs upp antingen på grusytan bredvid den befintliga pumpstationen, eller på gräsytorna bredvid. Detta skulle således innebära samma eller ett större markanspråk än föreslaget alternativ. En mobil pumpstation skulle innebära större bullerpåverkan och mer störningar än om den nya (permanent) pumpstationen anläggs, eftersom en permanent pumpstation innebär att störningarna direkt kan "byggas in" inom byggnaden. Att bygga om eller riva befintlig pumpstation för att placera den nya

pumpstationen på samma yta skulle därmed innebära en mer omfattande påverkan jämfört med valt alternativ samt en större risk för driftsäkerheten på ledningarna.

I ett tidigt skede undersöktes en alternativ placering av pumpstationen, som låg längre österut utanför Natura 2000-områdena. Detta bedömdes dock inte möjligt, då pumpstationen då skulle hamna inom ett bostadsområde utan tillräckligt utrymme. Om placeringen hade varit möjlig skulle den innebära en mycket större påverkan på de närboende samt intrång i Natura 2000-området Östra Fulltoftaområdet (SCI) då ledningarna måste gå söderut från pumpstationen (läs mer om anledningen till detta längre ned).

Ett annat alternativ som undersökts har varit att lägga ledningarna i vägen (Fulltoftavägen) istället för vid sidan av vägen. Att anlägga ledningarna i vägen innebär att Natura 2000-områdena till fullo kan undvikas på de flesta ställen. Alternativet undkommer dock ändå inte Natura 2000-området uppe vid pumpstationen, vidare skulle det innebära en stor problematik och säkerhetsrisk att lägga ledningarna i vägen över den bro som korsar Hejdebacken. Denna lösning skulle också innebära att ledningsdragningen går in i Natura 2000-området innan Hejdebacken, på grund av befintlig bro. Vägen skulle även behöva stängas av under vissa tider. Detta alternativ bedöms därför vara sämre ur flera aspekter än det alternativ som föreslagits.

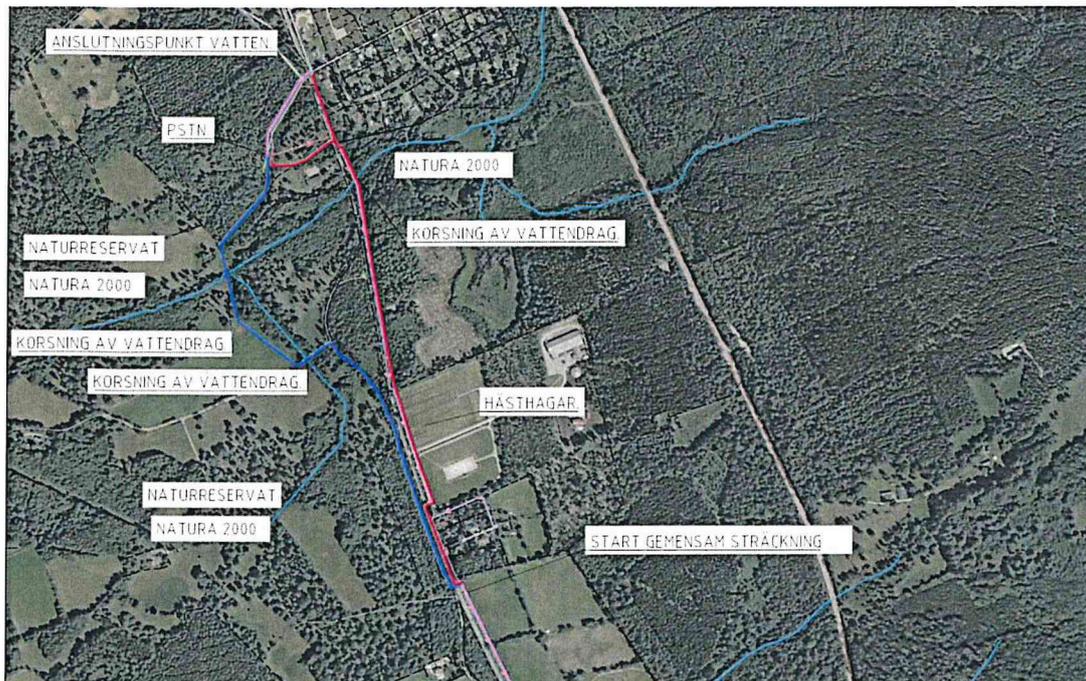
Därefter har justeringar gjorts med hänsyn till topografi, skyddsvärda och äldre träd och för områden som vid fältbesök bedömts vara alltför blöta samt för att så långt som möjligt begränsa intrång i biotoper omfattade av generellt biotopskydd. Därigenom har projektet landat i att det är lämpligast att följa de befintliga ledningarnas sträckning, eftersom de befintliga ledningarna till viss del innebär redan påverkade områden. Växtligheten längs den befintliga ledningskorridoren är begränsad, viss växtlighet har hunnit växa upp under de senaste 50 åren.

4.2.1 ALTERNATIVA DRAGNINGAR SOM UTRETTS

Ledningarna måste gå i södergående riktning längs Fulltoftavägen då det finns ett flertal fastigheter och ledningar som behöver kopplas på överföringsledningarna, då de äldre ledningarna är uttjänta. Ledningarna fortsätter därefter till Lyby avloppsreningsverk i Hörby.

Lyby är Hörby kommuns största avloppsreningsverk och det finns miljöfördelar att leda spillvattnet dit i form av tillräcklig kapacitet och bättre rening. Att lokalisera ledningarna på platser som ligger längre bort, utanför Natura 2000-områdena, skulle därför innebära att dessa fastigheter inte skulle kunna kopplas på ledningsnätet. Dessutom innebär en längre ledningssträcka att trycket i ledningarna minskar, varför fler pumpstationer kan komma att bli nödvändiga. Att anlägga fler pumpstationer innebär i sin tur mer markanspråk och en större påverkan på fler platser än enbart på gräs- och grusytan vid befintlig pumpstation, där den nya pumpstationen planeras.

De alternativa ledningsträckningar som har studerats syns i Figur 14 nedan och benämns som alternativ 1 och alternativ 2. Sammanfattningsvis ansluts båda alternativen till befintlig anslutningspunkt i Ludvigsborg, vilken är belägen på östra sidan av väg 1341, "Fulltoftavägen". Därefter leder de ned till pumpstationen längs samma dragning genom Natura 2000-områdena. Efter pumpstationen följer alternativen olika dragningar (se förtydligande längre ned), innan de sammanfaller i en gemensam sträckning ned till anslutningspunkten vid badhuset i Hörby. Vid badhuset i Hörby ansluts ledningarna till befintligt ledningsnät.

Figur 14. De alternativa dragningar som utretts. Alternativ 1 syns med blå linje och alternativ 2 syns med röd linje. Alternativen sammanfaller efter cirka 1 200–1 300 meter till en gemensam dragning vilken syns med lila linje.

Delsträcka 1 – Alternativ 1 (blå linje)

Från pumpstationen förläggs alternativ 1 genom ett mindre skogsparti för att sedan fortsätta genom åker/ängsmark fram till Nunnäsvägen. Vid Nunnäsvägen passerar ett mindre vattendrag. Vid det fältbesök som genomförts gjordes bedömningen att det är möjligt att schakta ner nya ledningar under befintlig vägtrumma. Efter Nunnäsvägen dras ledningarna genom ett mindre skogsområde innan ledningar korsar Fulltoftavägen med schaktfri metod. Därefter ansluter alternativ 1 till de båda alternativens gemensamma förslag till draging.

Vid val av detta alternativ föreslås befintliga fastigheter vid korsningen av Fulltoftavägen anslutas genom infodring av befintliga ledningar med en mindre dimension. Tillfälligt vatten behöver förberedas för fastigheterna i samband med omkopplingar. Alternativt utförs en förberedande borring under Fulltoftavägen och fastigheterna ansluts efter att de nya huvudledningarna är färdigställda. Alternativ 1 fram till gemensamt alternativ är cirka 1200 meter.

Hela ledningsträckningen går genom Fulltofta-Häggenäs naturreservat. Området är även Natura 2000-område enligt art- och habitatdirektivet. Ledningsträckningen passerar två vattendrag. Vid platsbesöket observerades flertalet storväxta ekar.

Delsträcka 1 – Alternativ 2 (röd linje)

Från pumpstationen föreslås alternativ 2 förläggas längs med befintliga ledningar. De första 150 meterna av sträckningen kommer att inkräkta på Fulltoftavägen och ledningarna bedöms att delvis behöva förläggas längsgående i Trafikverkets väg. Efter 150 meter förläggs ledningarna genom ett skogsparti som är cirka 500 meter långt. Skogspartiet utgörs till en del av Natura 2000-område enligt art och habitatdirektivet. Efter 70 meter i skogspartiet korsas ett vattendrag. Efter skogspartiet öppnar landskapet upp sig och ledningarna förläggs genom en större hästhage. För att

komma runt fastigheterna Hörby Fulltofta 30:4, Hörby Fulltofta 30:5 och Hörby Fulltofta 30:6 föreslås ledningspaketet förläggas i Fulltoftavägen i cirka 170 meter innan ledningarna viker av ut i åkermarken igen för att ansluta det gemensamma förslaget. Alternativ 2 fram till gemensamt alternativ är cirka 1300 meter.

Delsträcka 2 - Gemensamt alternativ (lila linje)

Efter delsträcka 1 föreslås det nya ledningspaketet i stort sett följa befintliga ledningar.

Den förordade dragningen är resultatet av flera anpassningar som gjorts under projektets gång. Slutsatsen är att det till följd av områdets karaktär är oundvikligt att göra intrång i naturområden och att valt alternativ är det alternativ som innebär minst påverkan och anses därför vara det alternativ som är mest lämpligt.

4.3 ANLÄGGNINGSSKEDE OCH PLANERADE ARBETSMOMENT

Nedläggning av ledningarna kommer huvudsakligen att ske genom schakt. Av hänsyn till kommunikationer och tillgänglighet samt naturvärden (skyddade biotoper, äldre träd eller vattenmiljöer) föreslås ledningarna ställvis ske genom schaktfria metoder (rörtryckning). Under projekteringsfasen har metodval anpassats och flera sträckor där metoden ursprungligen var schaktning har ändrats till schaktfri metod för att minimera omgivningspåverkan.

Metoden innebär att schaktning kommer utföras inom Natura 2000-områdena. De massor som grävs upp placeras tillfälligt inom arbetsområdet, som är cirka 15 meter brett, under tiden för utförandet. Schakten kommer att stå öppna under en kort period, cirka en vecka, och därefter fylls de igen med massorna från samma plats. Schakten i sig kommer att bli cirka 1,5 meter djupa, med en bredd i botten om cirka 1,5 meter. Schakten utförs med släntlutning, vilket innebär att de blir cirka 4 meter breda vid markytan.

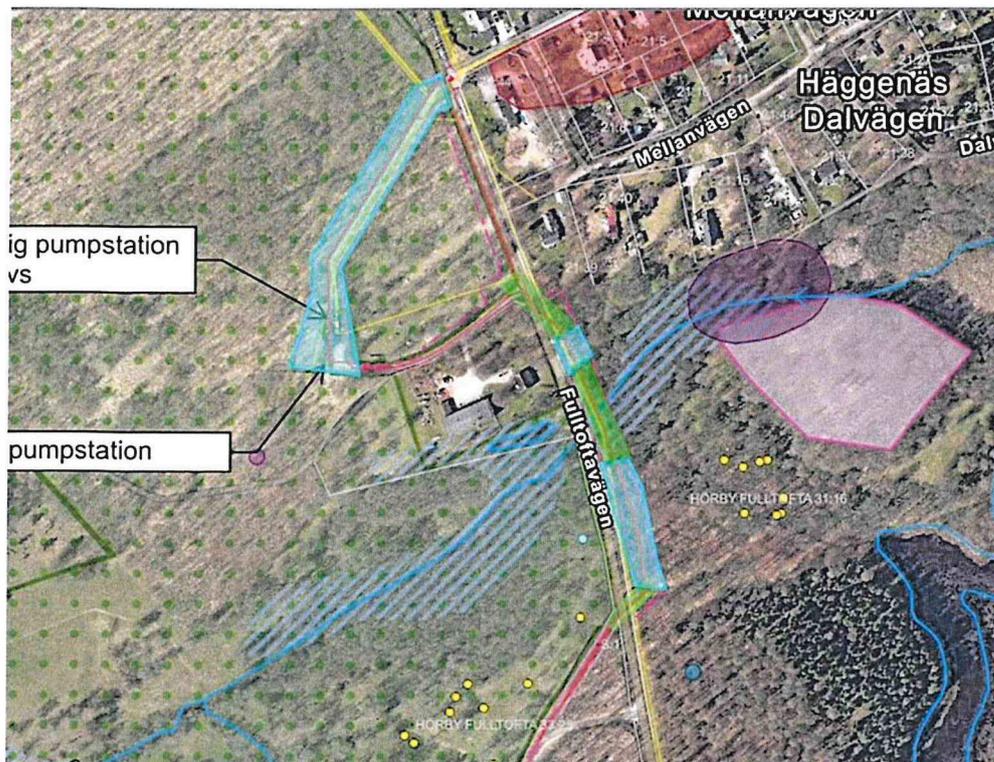
För att kunna utföra ovan nämnda åtgärder kommer arbetsmaskiner och fordon uppehålla sig inom arbetsområdet och därmed inom Natura 2000-områdena.

Entreprenaden planerades utföras under 2023 men har fått skjutas fram till tidigast 2024. Entreprenadtiden bedöms vara cirka 7–9 månader.

5 FÖRVÄNTADE EFFEKTER UNDER ANLÄGGNINGSSKEDET

5.1 FULLTOFTA (SCI) OCH FULLTOFTA-RINGSJÖN (SPA)

Ledningsdragningen berör Natura 2000-områdena Fulltofta och Fulltofta-Ringsjön där ledningarna avviker från Fulltoftavägen och leder in till platsen för den nya pumpstationen. Avverkning kan bli aktuellt inom arbetsområdet längs sträckan för att möjliggöra anläggandet av ledningarna. I Figur 15 redovisas det område inom vilket avverkning kan bli aktuellt, se blå markering. Røjningen bedöms påverka några mindre björkar i anslutning till i skogspartiet vid pumpstationen, se Figur 16.

Figur 15. Inom ljusblåmarkerade delar av arbetsområdet kan vissa träd eventuellt behöva tas ned. Grön markering innebär schaktfri anläggning.

Ledningsarbetet inom Natura 2000-områdena kommer innebära att schaktning utförs och att de massor som grävs upp tillfälligt placeras inom arbetsområdet, som är cirka 15 meter brett, under tiden för utförandet. Schakten kommer att stå öppna under en kort period, cirka en vecka, och därefter fylls de igen med massorna från samma plats. Schakten i sig kommer att bli cirka 1,5–2,5 meter djupa, med en bredd i botten om cirka 1,5 meter. Schakten utförs med släntlutning, vilket innebär att de blir cirka 4–6 meter breda vid markytan.

För att kunna utföra ovan nämnda åtgärder kommer arbetsmaskiner och fordon uppehålla sig inom arbetsområdet och därmed inom Natura 2000-områdena. Förutom gräv och schaktarbeten kan marken påverkas av de transporter eller arbetsmaskiner som tillfälligt kör eller uppehåller sig i området, samt från den tillfälliga massuppläggnings som sker inom arbetsområdet. Påverkan kan exempelvis innebära viss packning av marken. Risk för påverkan på marken begränsas till det 15 meter breda arbetsområdet längs ledningsdragningen.

Under häckningsperioden, april-augusti, kan projektet medföra störning på häckande fåglar inom Natura 2000-området. Störande moment bedöms i första hand handla om buller från anläggningsarbetet. I dagsläget bedöms inte de arbeten som ska utföras riskera att störa häckande fåglar, då endast en eller ett fåtal maskiner kommer att vara aktiva samtidigt. Arbetet kommer dessutom att utföras under en kort, begränsad tid. Då ledningsarbetet kommer att utföras från norr till söder kommer häckande fåglar att långsamt vänja sig vid bullret från arbetsmaskinerna i takt med att de närmar sig eventuella boplatser. Bullret bedöms därför inte vara av sådan karaktär att fåglarna kommer att skrämmas bort från en etablerad boplatser och överge en påbörjad kull.

Eventuella behov av begränsningar av arbeten kommer att utredas i det kommande arbetet med MKB.

Figur 16. Björkar i skogspartiet vid pumpstationen, inom gränserna för Natura 2000-områdena Fulltofta och Fulltofta-Ringsjön.

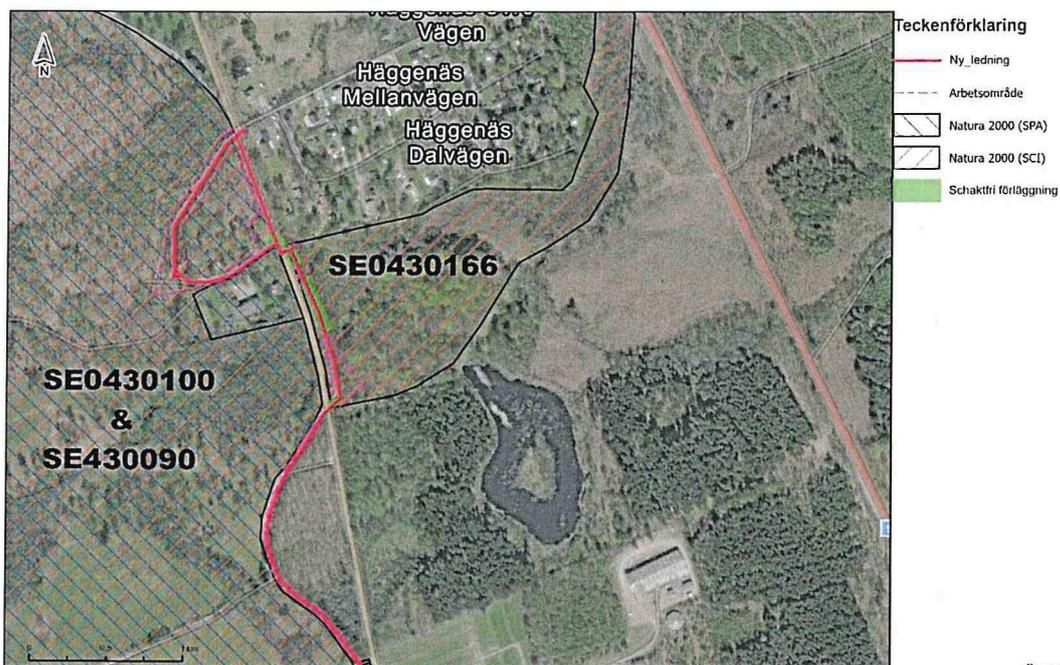
Intrånget i SCI-området bedöms bli litet i och med befintlig ledningsdragnings. Den påverkan som uppstår bedöms bli avgränsad och mycket lokal. Sly och mindre träd kan behöva röjas bort men ledningsdragnings berör inte några ekmiljöer och bedöms inte påverka läderbaggens livsmiljö negativt. Att röja sly och mindre träd bedöms inte heller få en negativ effekt på habitat eller livsmiljöer som är av värde för de fågelarter som pekats ut inom Fulltofta-Ringsjön.

Anläggande av ledningarna bedöms inte medföra någon långsiktig påverkan, då vegetationen kommer att kunna återetablera sig inom arbetsområdet efter avslutat arbete. Huruvida träd med särskilda naturvärden kommer att beröras av röjningen bedöms inte vara troligt i detta läge, men kommer att utredas inom arbetet med MKB. Vidare bedöms åtgärden preliminärt inte innebära någon negativ påverkan på fågellivet, då det buller som uppstår i samband med anläggningsskedet inte bör vara av sådan karaktär att det skrämmer bort fåglar från etablerade boplatser. Eventuella restriktioner i arbetena kommer dock att utredas vidare i MKB:n.

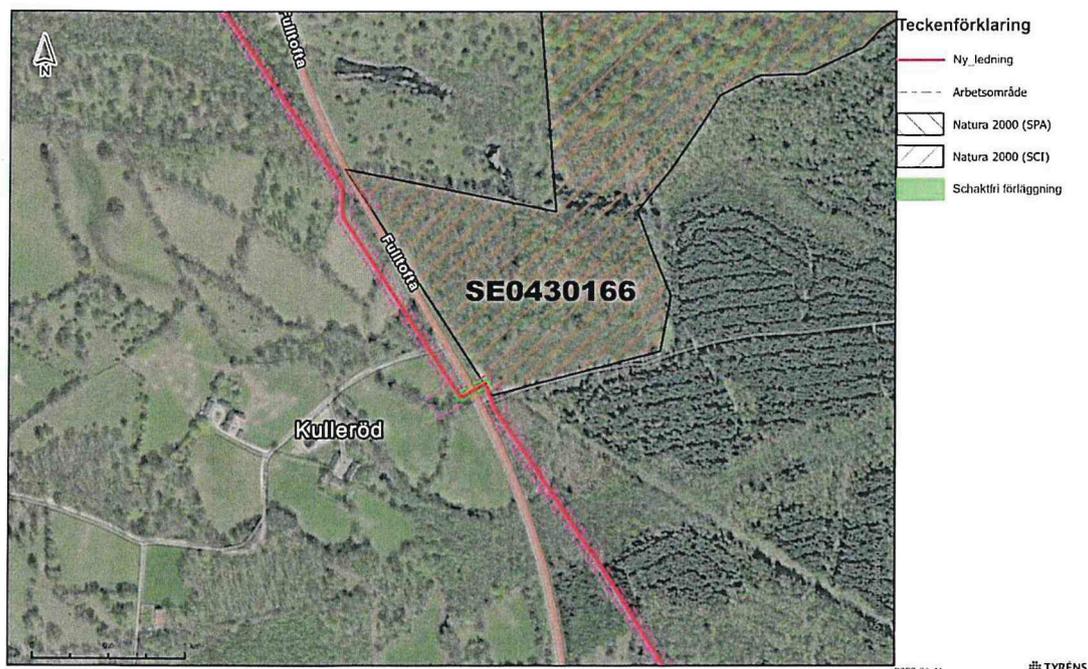
Sammanfattningsvis bedöms det som sannolikt att projektet inte kommer att medföra någon risk för påtaglig skada på de naturtyper, livsmiljöer och arter som områdena är utpekade för. Åtgärden bör därför inte motverka Natura 2000-områdenas syften. En slutlig bedömning av påverkan, förväntade effekter och konsekvenser kommer att redovisas inom arbetet med MKB.

5.2 ÖSTRA FULLTOFTA (SCI)

Av Östra Fulltoftas fyra delområden, berör ledningsdragnings det norra och några meter av det södra delområdet. Totalt överlappar cirka 190 meter av ledningsdragnings det norra delområdet, se Figur 17. Ledningarna planeras att läggas direkt öster om Fulltoftavägen. Cirka 105 meter kommer att förläggas schaktfritt, vilket syns med grön markering i figuren nedan. Av det södra delområdet överlappar några meter, se Figur 18, varav cirka hälften av sträckan förläggs schaktfritt.

Figur 17. Ledningarnas intrång i norra delen av Östra Fulltofta-området (SE0430166).

Figur 18. Ledningarnas intrång i södra delen av Östra Fulltofta-området (SE0430166).

Ledningsarbetet förbi Natura 2000-områdena kommer innebära att schaktning utförs längs vissa sträckor och att de massor som grävs upp tillfälligt placeras inom arbetsområdet, som är cirka 15 meter brett, under tiden för utförandet. Schakten kommer att stå öppna under en kort period, cirka en vecka, och därefter fylls de igen med massorna från samma plats. Schakten i sig kommer att bli cirka 1 meter djupa,

med en bredd i botten om cirka 2 meter. Schakten utförs med släntlutning, vilket innebär att de blir cirka 4 meter breda vid markytan.

Vid det norra delområdet kommer schakt att grävas längs med eller i grusvägen. Arbetet kommer till stor del kunna utföras med maskin från grusväg.

Det södra delområdet berörs till viss del av ledningsdragningen. Här utförs schakten i befintlig grusyta (avsedd för parkering idag).

För att kunna utföra ovan nämnda åtgärder kommer arbetsmaskiner och fordon uppehålla sig inom arbetsområdet och därmed inom Natura 2000-områdena. Förutom gräv och schaktarbeten kan marken påverkas av de transporter eller arbetsmaskiner som tillfälligt kör eller uppehåller sig i området, samt från den tillfälliga massuppläggnings som sker inom arbetsområdet. Påverkan kan exempelvis innebära buller, luftutsläpp och viss packning av marken. Risk för påverkan på marken begränsas till det 15 meter breda arbetsområdet längs ledningsdragningen.

Intrånget i Natura 2000-områdena är litet och följer befintlig ledningsdragning. Ledningsdragningen går innanför de träd som syns i Figur 19, och de stora träden bedöms kunna sparas. Ledningskorridoren innanför de stora träden har en mycket begränsad växtlighet. Den påverkan som uppstår bedöms bli avgränsad och mycket lokal. Det kommer troligen bli aktuellt med en viss röjning av sly och mindre träd inom arbetsområdet i direkt anslutning till vägrenen, se Figur 19. I bevarandeplanen eftersträvas, utöver habitat med ris- och gräshed, öppna skogsmiljöer. En viss röjning kan därför bli positiv, om den medverkar till att minska igenväxning. Detta kommer att utredas vidare inom arbetet med MKB.

Anläggande av ledningarna bedöms preliminärt inte medföra någon långsiktig påverkan då vegetationen kommer att kunna återetablera sig inom arbetsområdet efter avslutat arbete. Huruvida träd med särskilda naturvärden kommer att beröras av röjningen bedöms inte vara troligt i detta läge. En närmare beskrivning av markanspråket inom Natura 2000-området kommer att tas med i kommande arbete med MKB.

Sammanfattningsvis bedöms det som sannolikt att projektet inte kommer att medföra risk för påtaglig skada på de naturtyper, livsmiljöer och arter som området är utpekade för. Åtgärden bedöms därför inte motverka Natura 2000-områdets syften. En slutlig bedömning av påverkan, förväntade effekter och konsekvenser kommer att redovisas inom arbetet med MKB.

Figur 19. Här korsas Fulltoftavägen, från den högra till den vänstra sidan i bilden. Vägen korsas med schaktfri metod, se diagonal grön ruta i Figur 17 längre upp. Träden till vänster om vägen i bilden ingår i Natura 2000-området Östra Fulltoftaområdet (SC). Längre fram i bilden ligger Hejdebacken.

5.3 GENERELLA SKYDDSÅTGÄRDER OCH FÖRSIKTIGHETSMÅTT

Följande försiktighetsmått kommer att vidtas under anläggningsarbetena:

- Ledningsschakten kommer att fyllas igen så fort som möjligt med massor från samma plats för att minska risken för spridning av invasiva arter och för att den lokala floran snabbt ska kunna återetablera sig genom att den lokala fröbanken finns kvar. Detta speglar en naturlig störning, vilket kan anses vara positivt då det lämnar utrymme för arter med lägre konkurrenskraft att etablera sig.
- Inom Natura 2000-områden ska träd i största möjliga mån behållas och sparas. I miljökonsekvensbeskrivningen kommer detta att utredas ytterligare, för att ta reda på om träd med särskilda värden riskerar att påverkas.
- Särskild hänsyn ska tas vid grävningsarbeten i närheten till större träd (med diameter > 0,2 m i brösthöjd) för att minska negativ påverkan på rotsystemet.
- Arbetsfordon önskas kunna ställas upp inom Natura 2000-området för att minimera arbetstiden. Om detta bedöms tillåtligt så kommer skyddsåtgärder vidtas för att minimera risken för påverkan. Exempelvis kan arbetsmaskiner ställas på presenning eller ha annan lämplig skyddsutrustning för att undvika att eventuella läckage sprids till naturen.

Om uppställning inte bedöms vara tillåtligt kommer arbetstiden inom Natura 2000-området att förlängas med flera veckor, då maskinerna behöver flyttas fram och tillbaka. Detta bedöms vara sämre ur naturmiljö-synpunkt.

- Krav ställs på entreprenören att rutiner och skyddsutrustning finns på plats för att minimera risken för olyckor.
- Riskberedskap ska finnas för att säkerställa snabba insatser och åtgärder vid eventuellt spill från maskiner.

- För att bidra till biologisk mångfald och stödjande ekosystemtjänster, föreslås att avverkat material sparas och samlas ihop till en biodepå. Lokalisering för biodepåer utreds vidare i arbetet med MKB.
- Vissa sträckor i området nära Natura 2000-området föreslås kunna anläggas under vintertid för att undvika störning under den viktigaste perioden av häckningssäsongen för april-augusti, som definierats i bevarandeplanen.

Behovet av försiktighetsmått eller skyddsåtgärder för anläggningsarbeten inom Natura 2000-områdena kommer att utredas vidare inom arbetet med miljökonsekvensbeskrivningen.

6 FÖRVÄNTADE EFFEKTER I DRIFTSKEDET

6.1 FULLTOFTA (SCI) OCH FULLTOFTA-RINGSJÖN (SPA)

Projektet bedöms inte medföra någon betydande påverkan på någon utpekad naturtyp inom Natura 2000-området. Ledningsdragningen bedöms inte heller medföra en sådan störning som försvårar bevarandet av någon av de arter som pekats ut inom Natura 2000-området Fulltofta.

6.2 ÖSTRA FULLTOFTA (SCI)

Inga utpekade naturtyper förekommer inom arbetsområdet enligt bevarandeplanen. Närmast vägen har naturmarken klassats som icke-naturaskog samt ett mindre område klassas som ädellövskog, detta är dock inte utpekad som ett Natura 2000-habitat.

Projektet bedöms inte medföra någon betydande påverkan på någon utpekad naturtyp inom Natura 2000-området. Ledningsdragningen bedöms inte heller medföra en sådan störning som försvårar bevarandet av någon av de arter som pekats ut inom Natura 2000-området Östra Fulltofta.

6.3 GENERELLA SKYDDSÅTGÄRDER

Efter att arbetsområdet återställts bedöms det vara mest lämpligt att låta naturen återetablera sig själv, genom att fröbanken i jordmassorna kan tillåtas gro samt genom att omgivande vegetation tillåts sprida sig till schaktytorna. Detta speglar en naturlig störning, vilket kan anses vara positivt då det lämnar utrymme för arter med lägre konkurrenskraft att etablera sig.

7 SAMLAD BEDÖMNING

Till allra största delen är ledningarna redan placerade i ytterkanten av Natura 2000-områdena, bortsett från där ledningarna leds in till pumpstationen, något som är nödvändigt att göra. Förläggning av ledningarna görs i samma sträckning som de befintliga ledningarna, vilket är det mest resurs- och tidseffektiva alternativet. Då alternativa sträckningar där Natura 2000-områdena undviks inte bedöms vara lämpliga ur ett tekniskt perspektiv bedöms det valda alternativet vara det mest lämpliga.

Påverkan på Natura 2000-områdena bedöms innebära en mycket lokal påverkan genom det tillfälliga markanspråk som krävs under anläggningsskedet. Ledningarna bedöms dock inte medföra någon långsiktig påverkan på naturvärdena då dessa kan återetablera sig inom arbetsområdet efter avslutat arbete.

Projektet bedöms inte medföra någon betydande påverkan på någon utpekad naturtyp inom SCI-områdena Fulltofta och Östra Fulltofta. Ledningsdragningen bedöms inte heller medföra en sådan störning som försvårar bevarandet av någon av de arter som pekats ut inom SPA-området Fulltofta-Ringsjön.

Åtgärden bedöms därmed inte påverka förutsättningarna för bevarandet av naturtyperna som skyddas av Natura 2000-områdena. Vidare bedöms åtgärden inte påverka förutsättningarna för utpekade arter naturtyper eller uppfyllandet av de nationella miljö kvalitetsmålen eller Sveriges övriga internationella åtaganden.

Sammanfattningsvis framför Mittskåne Vatten att den planerade åtgärden syftar till att tillgodose ett angeläget allmänt intresse. Genom åtgärden uppnås en viktig samhällsfunktion i att kunna förbättra skicket och utöka kapaciteten på vatten- och spillvattenledningar mellan Ludvigsborg och Hörby. Genom vidtagna försiktighetsåtgärder: val av lokalisering, val av utförande och förläggning av ledningarna i samma sträckning som befintliga ledningar, har sökanden utformat åtgärden på ett sådant sätt att påverkan på Natura 2000-områden minimeras.

7.1 KUMULATIVA EFFEKTER

Inga kumulativa effekter bedöms vara aktuella för driftskedet, då påverkan främst är aktuellt under anläggningsskedet.

Kumulativa effekter skulle kunna uppstå under anläggningsskedet om andra projekt pågår samtidigt. Påverkan i form av markanspråk eller bullrande åtgärder skulle då kunna bli aktuellt. Det finns i dagsläget ingen kännedom om andra arbeten som kan medföra kumulativa effekter under anläggningsskede.

7.2 KONTROLLPROGRAM

Förslag till kontrollprogram för anläggnings- och/eller driftskede kommer att tas fram och redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.

8 REFERENSER

Bevarandeplan för Natura 2000-området Fulltofta SE0430100

Bevarandeplan för Natura 2000-område Fulltofta - Ringsjön SE0430090

Bevarandeplan för Natura 2000-området Östra Fulltoftaområdet SE0430166

Naturvårdsverket, handbok 2017:1. Förutsättningar för prövningar och tillsyn i Natura 2000-områden.